

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium
info@agri.ee, piiret.hartman@agri.ee

Transpordiamet
info@transpordiamet.ee, priit.sauk@transpordiamet.ee

Tallinna Linnavalitsus
lvpost@tallinnlv.ee, kristjan.jarvan@tallinnlv.ee, madle.lippus@tallinnlv.ee

Järvamaa Ühistranspordi Keskus MTÜ
info@jytk.ee; urmas.kupp@jytk.ee

26.06.2024

Koostööprojekti ettepanek Kesk-Eesti elanike liikuvusvaesuse leevendamiseks

Alates Mäo liiklussõlme valmimisest 2010. aastal on Paide, Mäo ja ümbritsevate piirkondade elanike jaoks linnadevaheliste liikuvusteenuste kättesaadavus järk-järgult halvenenud. Liiklussõlmega samaaegselt valminud Mäo reisirühma läbimine tingiks Tartu-Tallinn bussiliinidel niivõrd suure reisi aja pikenemise, et bussiga reisimine ei oleks Tallinna ja Tartu vaheliste sõitjate jaoks enam sõiduautoga võrreldes konkurentsivõimeline. See tooks kaasa ühistranspordi kasutajate ja teenindatavate ühenduste arvu vähenemise ning piletitulust toimiva ühisliikuvuse jätkusuutlikkuse hääbumise. Samas on vähenenud ka Paide ja Tallinna vaheliste bussiühenduste arv. Varasemalt olid need ühendused tagatud Tallinn-Paide-Viljandi bussiliinidega, kuid viimaste arv on reisirühma teenindusmahtude kasvu ja hinnamoonutuste tõttu alates 2020. aastast vähenenud, jättes Järvamaa keskuse elanikud liikuvusvaesusesse.

Kaks aastat tagasi avalikustatud uudis riigi kavatsusest ehitada välja Mäo teeäärse bussipeatuse, loob võimalusi selle kitsaskoha lahendamiseks. Lux Express on valmis Mäo teeäärse peatuse valmimisel pakkuma Kesk-Eesti elanikele kogu päeva ulatuses tunniajase intervalliga teenindatavaid ühendusi Tartu ja Tallinna südalinnas, kuid selle teenuse loomiseks on vajalik ühistranspordi korraldavate osapoolte koostöö, et sünniks eraautoga konkureerida suutev terviklik liikuvusteenus. Käesolevaga teeme üleskutse leppida kokku osapoolte tegevustes, mis on vajalikud Kesk-Eesti elanikele mugavate ja usaldusväärsete ühenduste loomiseks. Alljärgnevalt on esitatud meie nägemus osapoolte tegevustest ja nende elluviimise kaalutlused.

- **Transpordiamet:** Tagab Mäos Tallinna ja Tartu suunaliste bussipeatuste väljaehitamise lahendusega, kus reisijaid ettevedavatele maakonnaliini bussidele ja eraautodele on loodud Pärnu-Rakvere-Sõmeru maanteelt juurdepääs mõlema sõidusuuna peatuste vahetusse lähedusse. Eraautoga konkureerida suutva liikuvusteenuse toimimiseks on oluline, et reisijad ei peaks ümberistumisi tehes peatuste vahel jalgsi liiklema. Pärnu-Rakvere-Sõmeru maanteelt ettevedavatele bussidele ligipääsu loomine vähendab ettevedava bussi läbitavat distantssi ja teenuse käigushoidmise kulu.

- **Järvamaa Ühistranspordi Keskus MTÜ koostöös Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga:** Käivitab ja opereerib Paide ja Mäo vahel reisijaid ettevedava ja äravedava maakonnaliini, mille sõidugraafik on sünkroniseeritud Tallinn-Tartu ja Tartu-Tallinn liinibusside saabumisaegadega. Ilmselt on majanduslikult otstarbekas sellise teenuse opereerimine nõudepõhisena.
- **Tallinna linn:** Loob Tartu suunalt Tallinnasse saabuvatele kaugliini bussidele peatumisvõimaluse Tallinna südalinnas Rävala puiestee piirkonnas. Tegemist on optimaalse asukohaga, kuna see tagab lühima liikumistee südalinna saabumisel ning peale peatuse läbimist saavad bussid liikuda edasi Tallinna bussijaama. Tartu ja Kesk-Eesti elanikele bussiühenduste Tallinna südalinna pikendamine suurendab ühistranspordi konkurentsivõimet ning vähendab liikluskoormust, kuna südalinna suunduvatel reisijatel langeb ära vajadus liikuda bussijaamast edasi taksode või taksolaadset teenust osutavate autodega. Ettevõtjate võrdseks kohtlemiseks tuleks tagada südalinna peatuse kasutamise võimalus kõikidele Tartu maantee suunalt Tallinnasse saabuvaid bussiliine teenindavatele vedajatele.
- **Lux Express:** Lisab Mäo teeäärsete peatuste valmimisel vastavad peatused kõikide täistundidel Tartust ja Tallinnast väljuvate busside sõiduplaani nõudepeatuseks ning tagab peatuse teenindamise eelmüügist pileti ostnud reisijate olemasolul. Samuti oleme valmis pakkuma ettevedavale maakonnaliinile ja kaugliinile tervikpileti ostmise võimalust ning tagama Järvamaa Ühistranspordi Keskusele reisijate arvu andmed nõudepõhise etteveo korraldamiseks.

Eelkirjeldatud tegevuste elluviimine võimaldaks luua mugava ja kaasaegse liikuvusteenuse, mis mitte üksnes ei loo Kesk-Eesti elanikele igal tunnil väljuvaid ühendusi pealinna ning kultuuripealinna suunal vaid suudab konkureerida kvaliteedis eraautoga ning aidata märgatavalt kaasa ühisliikuvuse eeliskasutuse suurendamisele.

Palun ettepaneku adressaatidelt esmast tagasisidet nende valmisolekuks panustada eelkirjeldatud tegevustega projekti õnnestumisse. Juhul, kui osapooltel on põhimõtteline valmisolek panustada Kesk-Eesti elanike liikuvusvaesust vähendavasse ning ühisliikuvuse konkurentsivõimet tõstvasse initsiatiivi, siis järgmiseks loogiliseks sammuks on ühiste kavatsuste fikseerimine koos konkreetse ajakava määratlemisega ühiste kavatsuste protokollis.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Ingmar Roos

Juhatuse liige

Koopia saajad: Paide Linnavalistus, Tartu Linnavalitsus